

Sprawozdanie z XIII Światowego Kongresu Kryminologicznego (Rio de Janeiro, 10-15 sierpnia 2003)

XIII Światowy Kongres Kryminologiczny¹ został zorganizowany pod patronatem Międzynarodowego Towarzystwa Kryminologicznego przy współdziałaniu brazylijskiego partnera, Instytutu Prawnego Consulex. Międzynarodowe Towarzystwo Kryminologiczne (International Society of Criminology, ISO), założone w 1938 roku, jest jednym z najstarszych stowarzyszeń naukowych, koordynującym badania kryminologiczne na poziomie międzynarodowym. ISO prowadzi również działalność konsultacyjną w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych i Rady Europy, w dziedzinie zapobiegania przestępczości, bezpieczeństwa publicznego oraz polityki penitencjarnej. Instytut Consulex jest organizacją, stawiającą sobie za cel promocję kultury prawnej w Brazylii.

Kongres odbywał się pod hasłem „Ograniczanie przestępczości i krzewienie sprawiedliwości: wyzwania dla nauki, polityki i praktyki”. Gośćmi honorowymi ceremonii otwarcia byli między innymi przedstawiciele: Prezydenta Brazylii, ONZ, Rady Europy, Interpolu a także ministrowie sprawiedliwości Francji i Brazylii. Po oficjalnym rozpoczęciu obrad, dokonanym przez Panią burmistrz Rio de Janeiro, odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody im. Emila Durkheima, którą otrzymał brazylijski uczyony, Prof. Candido Antonio Mendes de Aleida za swoje dokonania na gruncie nauk społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem badań w zakresie socjologii przestępczości.

Obrady, w których wzięło udział 2100 uczestników, reprezentujących kilkadziesiąt krajów świata, toczyły się w położonym na peryferiach Rio de Janeiro obiekcie Riocentro Convention Center. Formuła kongresu zakładała trzy rodzaje spotkań, w których można było uczestniczyć: sesje plenarne, sesje robocze (*workshops*) oraz obrady okrągłego stołu. Tematy, które były poruszane podczas sesji plenarnych to kolejno:

„Human Rights and The Criminal Justice System”; wystąpienie Prof. Katalin Gónczól z Węgier;

„Crime and Justice in Latin America”; referaty Prof. Eugenio Raula Zaffaroniego (Argentyna) oraz Prof. Enrique Castillo Barrantesa (Kostaryka);

„Criminal Justice and Globalization”; referaty zaprezentowali Prof. Mireille Delmas-Marty (Francja) oraz Prof. Jose Luis de la Cuesta (Hiszpania);

„Terrorism, Violence and The State”; wystąpienia Prof. Julio Sanpedro Arubla (Kolumbia) oraz Prof. Abdela Azima Wazira (Egipt);

¹ XIII World Congress of Criminology, "Reducing Crime and Promoting Justice: Challenges to Science, Policy and Practice". The International Society of Criminology, August 10-15, 2003, Rio de Janeiro, Brazil.

„Crime and New Developments: Preventing Anti-Social Behavior”; w ramach tej sesji referaty wygłosili Prof. Richard Tremblay z Kanady i Prof. Jody Miller z USA;

„Economic Crimes and Criminal Justice”; wystąpienia Prof. Petera Grabosky'ego oraz sędziego Navanethem Pillay z Tanzanii;

„Community Police and Public Security”; referaty Prof. Wesley'a Skogana (USA) oraz Prof. Luisa Rodriguesa Manzanera (Meksyk);

„Justice and Reform of the Criminal System”; w ramach ostatniej sesji plenarnej wystąpienia zaprezentowali Prof. Jorge de Figueiredo Dias z Portugalii oraz Prof. Stephane Parmentier z Belgii.

Podczas kongresu odbyły się także trzy spotkania typu okrągłego stołu. Pierwsze z nich było poświęcone naruszeniom praw człowieka (przewodniczący: Prof. Ester Kosovsky), dwa kolejne wysiłkom Światowej Organizacji Zdrowia na rzecz zapobiegania przemocy (pierwszemu przewodniczył dr David Meddings z USA, drugiemu Rubem Cesar Fernandes z Brazylii).

Główną część obrad XIII Światowego Kongresu Kryminologicznego stanowiły popołudniowe sesje robocze. W ciągu kilku dni odbyło się 136 tego rodzaju spotkań, prowadzonych w jednym z czterech oficjalnych języków kongresu (angielskim, francuskim, hiszpańskim lub portugalskim). Polskę, oprócz piszącego te słowa, reprezentował Prof. Emil W. Pływaczewski, wykładowca Uniwersytetu w Białymstoku oraz Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, który przedstawił referat pt. „Corrupt Influence by Organized Crime in Poland”, w ramach sesji dotyczącej korupcji (przewodniczący: Matjaz Jager, Słowenia). Niżej podpisany przewodniczył natomiast sesji pod hasłem „Football Hooliganism” oraz wygłosił w jej ramach referat pt. „Coping with Football-Related Hooliganism: Healing Symptoms versus Causes Prevention”. Oba wspomniane wystąpienia spotkały się z żywym zainteresowaniem uczestników kongresu. Jeśli chodzi o poszczególne obszary tematyczne, najwięcej wystąpień podczas sesji roboczych było poświęconych pracy policji (temat główny *Police Research and Practice*), przestępczości związanej z narkotykami (*Drugs and Crime*), problemom wiktymizacji i działaniom prawnym na rzecz ofiar (*Victimization and Victim Policy, Restorative Justice*), przestępczości „białych kołnierzyków” (*White Collar Crime*) oraz przestępczości komputerowej (*Computer Crime*). Biorąc pod uwagę aktualny stan zagrożenia przestępczością w wymiarze międzynarodowym, zadziwiająco niewiele wystąpień dotyczyło problematyki terroryzmu, przestępczości zorganizowanej oraz handlu bronią (kilkanaście referatów w ramach czterech sesji roboczych). Interesujące oraz istotne z punktu widzenia polskich realiów były natomiast referaty dotyczące zjawiska handlu kobietami (Dina Siegel, University of Amsterdam, „New Trends in Women Trafficking from Eastern Europe”) oraz przyczyn i profilaktyki zachowań dewiacyjnych młodzieży (szereg wystąpień w trakcie sesji pod tytułem *Social Networks and Crime*, np. referat Gretschen Biesecker z Uniwersytetu Orebro, Szwecja pt. „The Developmental Meaning of Adolescents' Delinquent Behaviors: An Attachment Perspective”).

Kończącym akcentem XIII Światowego Kongresu Kryminologicznego było zgromadzenie ogólne członków International Society of Criminology. Przewodni-

czący ISC, Prof. Lawrence W. Sherman zaprosił zgromadzonych na kolejny, XIV Światowy Kongres Kryminologiczny, który ma się odbyć w Filadelfii, w dniach od 6 do 12 sierpnia 2005 roku, pod hasłem „A Voice for Change: The International Language of Criminology”.

Opracował: dr Przemysław Piotrowski
z Instytutu Psychologii Stosowanej UJ